

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

Лапенко Т.Г.

кандидат технічних наук, доцент

На жаль, останнім часом ще повільно відбуваються зміни стосовно забезпечення безаварійності робіт у сільському господарстві. Перехід сільгоспвиробництва на нові форми господарювання однозначно призвів до зниження ефективності роботи з охорони праці на селі. Реформування аграрного сектора економіки не лише суттєво вплинуло на структуру та виробничі відносини, а й ускладнило роботу з охорони праці, особливо за умов, коли роботодавець перебуває в одному регіоні, а саме виробництво - в іншому.

На етапах формування і налагодження роботи новостворені сільгоспідприємства різних форм власності відвели охороні праці останні позиції, практично припинивши нею займатися. У переважній більшості таких господарств не запроваджено посаду спеціаліста з охорони праці, відсутній належний контроль за станом охорони праці з боку райдержадміністрацій.

Серед професій сільгоспвиробництва найнебезпечнішою, як і раніше, є професія механізатора (тракториста-машиніста). До того ж польові механізовані виробничі процеси із застосуванням сільськогосподарської техніки потрібно розглядати як роботи з підвищеною небезпекою, адже часто механізатор залишається один на один з агрегатом, який може у будь-який момент потребувати ремонту. А це, у свою чергу, може спровокувати працівника до виконання дій, що не відповідають вимогам безпеки. Крім того, механізатору доводиться працювати протягом 9 і більше годин на добу, у темний час доби, на віддалених полях, схилах, за несприятливих погодних умов, постійно зазнаючи негативного впливу високих рівнів вібрації, шуму та інших чинників, що призводить до стомлення.

Проте причинами незадовільного стану охорони праці на більшості сільгоспідприємств є не лише їх погана технічна оснащеність, але й низький рівень загальної культури виробництва, що виявляється, зокрема, у ставленні працівників та роботодавців до питань охорони праці, до збереження свого здоров'я та здоров'я оточуючих людей.

Чекати у найближчі роки позитивних змін не доводиться - фінансування профілактичних заходів на селі здійснюється за залишковим принципом, часто керівники господарств ставляться до охорони праці як до чогось непотрібного, сподіваючись, що нещастя їх обміне. Український незадовільний рівень медичного обслуговування на селі, що не дає змоги вчасно надати необхідну допомогу потерпілим, забезпечити належний санітарно-гігієнічний контроль за виконанням робіт та організувати проведення лікувально-профілактичних заходів. Роботи із застосуванням

отрутохімікатів, внесення мінеральних добрив, знезараження забрудненої техніки та засобів індивідуального захисту можуть спричинити потрапляння в організм людини шкідливих речовин, а отже, повинні проводитися за ретельного контролю із відстеженням змін здоров'я залучених працівників (проведення медичних оглядів) та недопущення до виконання таких робіт осіб, яким це заборонено згідно з медичними висновками.

Поза межами втілення задекларованих принципів державної політики в галузі охорони праці залишаються на селі підлітки, жінки та інваліди. Низький рівень заробітної плати батьків змушує підлітків шукати роботу деінде, а керівники сільських господарств не переймаються забезпеченням належних умов їхньої праці хоча б у рамках чинного законодавства. Трудову діяльність дітей часто належним чином не оформляють, а отже, вони фактично є соціально незахищеними. Знову ж таки, не дотримується періодичність медичних оглядів, відсутній професійний добір та контроль за тривалістю робочого дня цих категорій працівників.

Потрібно зауважити, що за статистичними методами аналізу виробничого травматизму серед причин смертей в аграрному секторі економіки вина тільки самих потерпілих визнається лише у 10% смертельних нещасних випадків.

Тому на підставі вищенаведеного аналізу стану охорони праці можна визначити такі нагальні напрями працезохоронної роботи у сільгоспвиробництві:

1. Удосконалення методичних основ системи управління охороною праці з урахуванням сучасних реалій на селі та змін, що сталися в результаті реформування сільськогосподарської економіки.

2. Розробка і впровадження системи самоконтролю безпеки праці для фермерів і одноосібних підприємців, які не використовують найману працю.

3. Забезпечення створення та функціонування служб охорони праці на всіх без винятку сільгосппідприємствах згідно з чинним законодавством про охорону праці.

4. Проведення на базі навчально-методичних центрів навчання з питань охорони праці спеціалістів та керівників сільських господарств, забезпечення контролю за обов'язковістю такого навчання

5. Посилення оперативного контролю за технічним станом тракторів та інших самохідних сільськогосподарських машин як об'єктів підвищеної небезпеки із залученням сучасних засобів діагностування.

Список використаних джерел

1. Хохотова О.І. Про стан промислової безпеки та охорони праці. // Охорона праці. – 2010.- № 12.
2. Електронний ресурс Управління Держпраці у Полтавській області - <http://www.facebook.com/polta.dsp>.